

Projekt uchwały Nr 65/1/24
Data rej. 02.12.24
Data skier. do Komisji 02.12.24
Spodziewany termin sesji 12.12.24

UCHWAŁA NR
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 12 grudnia 2024 r.

w sprawie projektu zmiany Statutu Województwa Zachodniopomorskiego

Na podstawie art. 7 ust. 1, art. 18 pkt 1 lit. a oraz art. 28 ust 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566) uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się projekt zmiany Statutu Województwa Zachodniopomorskiego, stanowiącego załącznik do uchwały nr VIII/92/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia Statutu Województwa Zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2024 r. poz. 1640).

2. Projekt, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Upoważnia się Przewodniczącą Sejmiku do uzgodnienia projektu zmiany Statutu Województwa Zachodniopomorskiego z Prezesem Rady Ministrów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez: Stefan Mazurkiewicz
Data: 2024.12.02 11:21:43 CET

Przewodnicząca Sejmiku
Województwa
Zachodniopomorskiego
Teresa Kalina

UCHWAŁA NR ...
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO
z dnia 2024 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Statutu Województwa Zachodniopomorskiego

Na podstawie art. 7 ust. 1, art. 18 pkt 1 lit. a oraz art. 28 ust 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566) uchwała się, co następuje:

§ 1. W Statucie Województwa Zachodniopomorskiego, stanowiącym załącznik do uchwały nr VIII/92/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia Statutu Województwa Zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2024 r. poz. 1640) po § 16 dodaje się § 16a w brzmieniu:

„§ 16a. 1. Komisje mogą obradować i podejmować uchwały z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość (posiedzenie w trybie zdalnym).

2. O zastosowaniu trybu określonego w ust. 1 postanawia Przewodniczący Komisji. Postanowienia § 23 ust. 2 stosuje się odpowiednio.”;

§ 2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez Stefana Mazurkiewicza
Data: 2024.12.02 11:21:38 CET

Uzasadnienie do projektu zmian Statutu Województwa Zachodniopomorskiego

Zgodnie art. 7 ust. 1 i art. 18 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566) do wyłącznej kompetencji sejmiku województwa należy stanowienie aktów prawa miejscowego, w tym statutu województwa, po uzgodnieniu jego treści z Prezesem Rady Ministrów.

Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 28 czerwca 2019 r. podjął uchwałę nr VIII/92/19 w sprawie przyjęcia Statutu Województwa Zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 4229), zmienioną następnie uchwałami nr XVIII/220/20 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 3785) oraz XLIX/580/24 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 876). Aktualny tekst Statutu ogłoszono w Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2024 r. poz. 1640.

Zmiana zaproponowana w niniejszej uchwale polega na dodaniu do statutu nowego § 16a, przewidującego możliwość obradowania przez komisje sejmiku z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość (posiedzenie w trybie zdalnym).

Możliwość zdalnego obradowania przez kolegialne organy wewnętrzne jednostek samorządu terytorialnego, takie jak komisje sejmiku, wprowadziła w art. 15zxx ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 340, z późn. zm.). Skorzystanie ze zdalnego trybu obradowania uzależnione zostało od istnienia „stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii”, co oznacza, że w chwili obecnej – wobec nieistnienia takiego zagrożenia – skorzystanie z trybu określonego ww. ustawą jest niemożliwe.

Wypracowana w okresie epidemii praktyka wskazała jednak, że zdalny tryb obradowania umożliwił efektywną i niezakłóconą pracę upoważnionych organów, stanowiąc przydatne i skuteczne narzędzie w procesie decyzyjnym samorządu. Projektowana zmiana statutu ma na celu korzystanie z tego trybu w uzasadnionych sytuacjach, niezależnie od innych okoliczności.

Należy zauważyć, że obowiązujący stan prawny nie stoi na przeszkodzie wprowadzeniu omawianego rozwiązania.

Zdalne, tj. z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość, posiedzenia kolegialnych organów samorządu terytorialnego, nie jest obecnie – i nie było przed wejściem w życie art. 15zxx ustawy COVID-19 – ustawowo zakazane.

Zgodnie z art. 169 ust. 4 Konstytucji RP ustroj wewnętrzny jednostek samorządu terytorialnego określają, w granicach ustaw, ich organy stanowiące. W judykaturze wskazuje się, że art. 169 ust. 4 Konstytucji RP spełnia samodzielne wymagania stawiane podstawie prawnej uchwalenia statutu gminy przez jej radę, a zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym o ustroju gminy stanowi jej statut.

Jak wynika z wyroku Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 28 listopada 2017 r. (IV SA/GI 624/17) choć pojawia się wątpliwość, co do zakresu zagadnień mogących stanowić "materię statutową", a zatem czy w statucie gminy mogą zostać uregulowane tylko te kwestie, które mają odrębną szczegółową podstawę prawną w ustawie, czy też wszystkie zagadnienia związane z funkcjonowaniem danej gminy, o ile tylko nie naruszają przepisów prawa powszechnie obowiązującego, sąd podzielił drugi z przedstawionych poglądów, w świetle którego pozytywne upoważnienie do kształtowania treści statutu gminy jest generalne, a nie kazuistyczne. Sąd ten stwierdził iż „Mając na uwadze treść

art. 3 ust. 1 u.s.g., stanowiący, iż ustrój gminy reguluje jej statut, to chcąc wykazać istotne naruszenie prawa zachodzi konieczność powołania się na niezgodność konkretnego przepisu statutu z prawem. Skutkuje to obowiązkiem wykazania przez organ nadzoru konkretnego nakazu lub zakazu, który został naruszony przez każdy z zakwestionowanych postanowień statutu (por. wyrok WSA w Krakowie z dnia 24 października 2007 r. o sygn. akt III SA/Kr 625/07, CBOS). Tylko takie rozumienie zakresu kompetencji "statutowo-twórczej" prowadzi do możliwie najpełniejszego urzeczywistnienia konstytucyjnie gwarantowanej samodzielności każdej jednostki samorządu terytorialnego. Natomiast odmienne rozumienie prowadziłyby do zanegowania norm konstytucyjnych, zwłaszcza art. 169 ust. 1 i 4 Konstytucji RP oraz norm ustawowych, np. art. 3 ust. 1, art. 18 ust. 2 pkt 1 i art. 22 ust. 1 u.s.g. (por. wyrok NSA z dnia 8 lutego 2005 r. o sygn. akt OSK 1122/04, CBOS)."

Głosę w całości aprobowującą stanowisko analogiczne do powyższego przedstawił prof. dr hab. H. Izdebski (Glosa do wyroku WSA w Olsztynie z 14.05.2013 r., II SA/OI 196/13, „Samorząd Terytorialny” 2014/1–2, s. 163–168.) zdaniem którego „brak ustawowego uregulowania pewnej kwestii, zwłaszcza ustrojowej (milczenie ustawodawcy) nie oznacza generalnie zakazu wypowiedzania się na ten temat w statucie, a ograniczenie ustawą, o którym mowa w art. 169 ust. 4 Konstytucji RP, powinno wynikać wprost i wyraźnie z ustaw.”.

Wskazane wyżej tezy, choć podjęte na gruncie przepisów ustawy o samorządzie gminnym, z uwagi na przepis art. 169 ust. 4 Konstytucji RP, mający zastosowanie do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego, odnieść można wprost również do samorządu województwa.

Stanowisko aprobowujące ww. poglądy znaleźć można także w artykule J. Dobkowskiego „Samodzielność prawotwórcza jednostek samorządu terytorialnego” (Ruch prawniczy, ekonomiczny i socjologiczny, rok LXXXIV – zeszyt 2 – 2022) wg którego „Milczenie ustawodawcy nie zawsze oznacza tzw. zaniechanie ustawodawcze. Czasem jest formą dozwoleń. Dlatego też nie można bezwzględnie przyjmować, że statut nie może wychodzić poza ogólny zakres przedmiotowy danej samorządowej ustawy ustrojowej w sferze ustroju wewnętrznego. Właśnie powinien w sposób kompleksowy regulować te wszystkie sprawy, które dotyczą ustroju wewnętrznego jednostek samorządu terytorialnego, a przyczynią się do skutecznego zaspokajania potrzeb mieszkańców. A zatem statut może w pewnych materiach zastępować ustawę, wtedy kiedy ustawodawca świadomie milczy. Taki pogląd opiera się także na treści art. 6 ust. 1 Europejskiej karty samorządu lokalnego, który stanowi: jeśli bardziej ogólne postanowienia ustawy nie stanowią inaczej, społeczności lokalne powinny móc samodzielnie ustalać swą wewnętrzną strukturę administracyjną, tworząc jednostki dostosowane do specyficznych potrzeb i umożliwiające skuteczne zarządzanie. Zgodnie z zasadą przychylności RP wobec prawa międzynarodowego, o której mowa w art. 9 Konstytucji RP, samorząd lokalny powinien być zatem samodzielny w kształtowaniu swej struktury.”.

Podkreślenia wymaga także, że art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566) wskazuje wprost, iż „Statut województwa określa przedmiot działania, zakres zadań, zasady dotyczące składu, organizację wewnętrzną i tryb pracy komisji powoływanych przez sejmik województwa.”, dając tym samym samorządowi prawo do samodzielnego określenia sposobu pracy komisji.

W naszej ocenie proponowane rozwiązanie nie narusza także ani art. 61 ust. 2 Konstytucji RP, zgodnie z którym „Prawo do uzyskiwania informacji obejmuje dostęp do dokumentów oraz wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu.”, ani potwierdzającego te uprawnienia przepisu art. 18 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902), zgodnie z którym „posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych

wyborów są jawne i dostępne”, czy też art. 15a ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa „jawność działania organów województwa obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje sejmiku województwa i posiedzenia jego komisji, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów posiedzeń organów województwa i komisji sejmiku województwa”.

Kompleksowe uzasadnienie dla możliwości statutowego uregulowania zdalnego obradowania zarówno komisji jak i nawet samych organów stanowiących przedstawił P. Józwiak w artykule „O prawnych możliwościach przeprowadzenia sesji rady gminy w trybie zdalnym” („Samorząd Terytorialny” 2020/6, s. 29–36.). Wskazuje on, m.in. że „można z całą stanowczością stwierdzić, że w polskim systemie prawnym słowa „obecność” (ustawa o samorządzie gminnym), „obecna” (Kodeks spółek handlowych) nie oznaczają tylko i wyłącznie fizycznego znajdowania się na sali, gdzie odbywa się dana sesja (czy to rady nadzorczej, czy rady miasta)”, „Słowo „obecność” może więc oznaczać zarówno obecność fizyczną w miejscu, w którym odbywa się sesja jak i obecność w formie zdalnej.”.

W celu zapewnienia obywatelom należnych im praw oraz pełnej jawności działania komisji, wprowadzone zostaną środki organizacyjno-techniczne zapewniające zdalny dostęp do posiedzeń komisji wszystkim zainteresowanym, w tym również tym osobom, które nie posiadają niezbędnych urządzeń lub umiejętności, aby samemu takie prawo zrealizować. Zapewnione zostanie m.in. pomieszczenie w siedzibie Sejmiku, z niezbędną infrastrukturą techniczną, pozwalającą na prosty i bezpośredni udział w ewentualnych posiedzeniach zdalnych komisji. Przy czym nie należy tracić z pola widzenia także tego, że dla wielu osób np. inicjujących postępowanie skargowe, czy wnioskowe, zdalna organizacja posiedzeń komisji sejmiku stanowić będzie oczekiwane przez nich ułatwienie dostępności, oszczędzające ich czas oraz koszty dojazdu.

Ww. działania zostały przetestowane i wykazały swoją niezawodność w okresie pandemii, gdy zdalny sposób obradowania dotyczył nie tylko komisji, ale i całego Sejmiku i mogą być zastosowane także w obecnym przypadku.

Podkreślenia wymaga, iż proponowane rozwiązanie funkcjonuje już w innych samorządach wojewódzkich. Sejmik Województwa Opolskiego możliwość obradowania przez komisje sejmiku z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość wprowadził do statutu uchwałą nr XXI/202/2020 z dnia 8 września 2020 r. w sprawie przyjęcia zmian do Statutu Województwa Opolskiego (Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 2519), a w Województwie Śląskim analogiczne zmiany wprowadzono poprzez zmianę regulaminu sejmiku (Uchwała nr VI/63/6/2023 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Regulaminu Sejmiku Województwa Śląskiego).

Z uwagi na powyższe, proponowaną zmianę statutu wprowadzającą możliwość przeprowadzenia sesji komisji sejmiku w trybie zdalnym należy uznać za w pełni uprawnioną i mającą oparcie w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

PRZEWODNICZĄCA SEJMIKU

Teresa Kalina